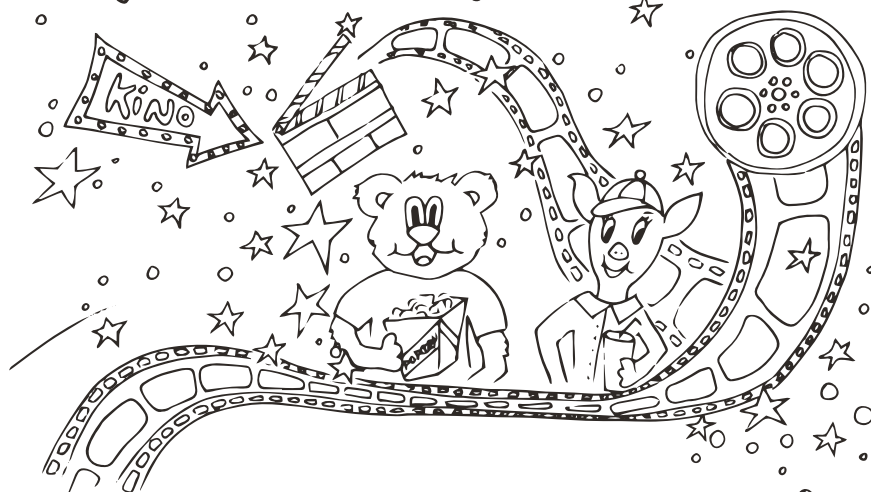

 Spēles instrukcija

Sivēns lielpilsētā

©2014 UNA RŪTERE

Spēli izstrādājusi

Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Prevencijas vadības nodaļa, 2014,
pvn@vp.gov.lv

OCTA

© Māksliniece Una Rūtere

Dārgie vecāki un pedagogi!

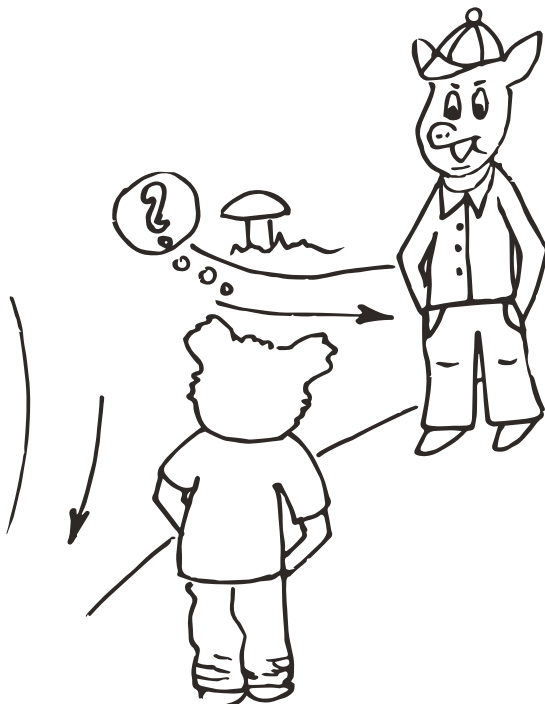
Lai dažādotu veidus, kā runāt ar bērniem par drošību, esam izveidojuši inovatīvu spēli, ko spēlēt kopā ar bērniem. Spēles galvenais mērķis – rosināt Jūsu un bērna diskusiju par drošības jautājumiem, jo kurš gan cits, ja ne Jūs, bērnam vislabāk var izskaidrot rīcību dažādās dzīves situācijās!

Atšķirībā no tradicionālajām spēlēm šī spēle ir veidota kā aizraujošs piedzīvojumu stāsts. Stāsta galvenais varonis ir Sivēns, kurš kopā ar savu draugu Lāci, dodoties uz lielpilsētu, nonāk dažādās ar savu drošību saistītās situācijās. Katrā no tām Sivēnam jāpieņem lēmums, lai nonāktu tuvāk galamērķim. Jūsu galvenais uzdevums ir aicināt bērnu palīdzēt Sivēnam tikt galā ar dažādajām situācijām, neapdraudot Sivēna drošību.

Lai izspēlētu spēli, nepieciešama radoša pieeja, stāstot stāstu, un zīmulis, ar kuru zīmēt bērna veikto ceļu, kā arī šī brošūra. Brošūrā Jūs atradīsiet argumentus, padomus un ieteikumus diskusijai ar bērnu par drošības jautājumiem.

Ieteicamais bērna vecums: no 6 līdz 10 gadiem

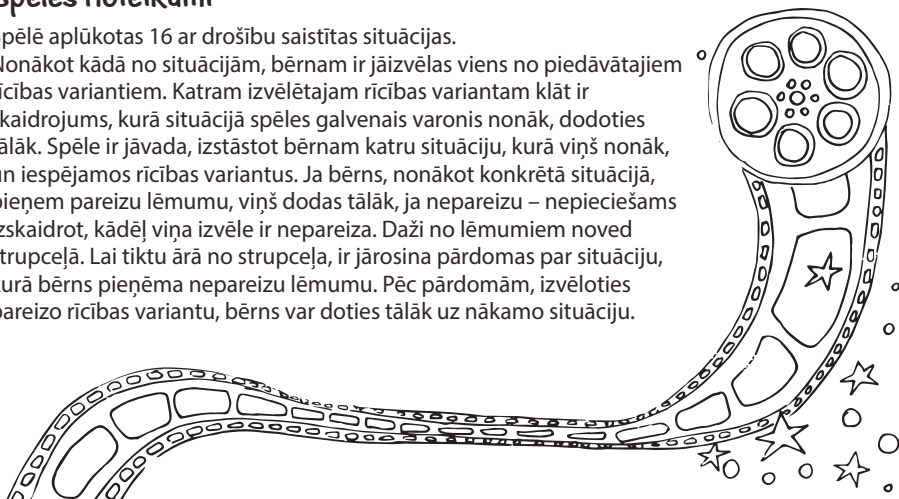
Spēles laiks: līdz 20 minūtēm

Spēles noteikumi

Spēlē aplūkotas 16 ar drošību saistītas situācijas.

Nonākot kādā no situācijām, bērnam ir jāizvēlas viens no piedāvātajiem rīcības variantiem. Katram izvēlētajam rīcības variantam klāt ir skaidrojums, kurā situācijā spēles galvenais varonis nonāk, dodoties tālāk. Spēle ir jāvada, izstāstot bērnam katru situāciju, kurā viņš nonāk, un iespējamās rīcības variantus. Ja bērns, nonākot konkrētā situācijā, pieņem pareizu lēmumu, viņš dodas tālāk, ja nepareizu – nepieciešams izskaidrot, kādēļ viņa izvēle ir nepareiza. Daži no lēmumiem noved strupceļā. Lai tiktu ārā no strupceļa, ir jārosina pārdomas par situāciju, kurā bērns pieņēma nepareizu lēmumu. Pēc pārdomām, izvēloties pareizo rīcības variantu, bērns var doties tālāk uz nākamo situāciju.

Spēles stāsts

Sivēns un Lācis ir agri piecēlušies, sagatavojuši sviestmaizes un iet uz autobusa pieturu.

Abi draugi plāno doties uz kino lielpilsētā. Tālais ceļš ir pilns dažādiem pārsteigumiem un situācijām. Palidzi draugiem droši nokļūt lielpilsētā!

1.

Sivēns un Lācis iet uz pieturu. Ir migla un slikta redzamība. Sivēns saprot, ka mājās ir palikušas atstarojošās vestes. Sivēns saka Lācim, ka jādodas atpakaļ uz mājām pēc vestēm, bet Lācim ir slinkums doties atpakaļ. Lācis saka: „Dodamies tālāk, nekas jau nenotiks!” Sivēns nevar izlemt, vai doties atpakaļ pēc vestēm. Ko darīt abiem draugiem?

A – Doties atpakaļ pēc vestēm (Sivēns nonāk situācijā Nr. 2)

Pajautāriet bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbildžu variantu. Paslavējiet par to! Paskaidrojiet bērnam, ka diennakts tumšajā laikā, kā arī pilsētās, ceļu vai ielu posmos, kas nav apgaismoti, obligāti jālieto gaismu atstarojošie elementi. Gaismu atstarojošie elementi palīdz autovadītājiem savlaicīgi pamanīt gājējus.

B – Doties tālāk bez vestēm (Sivēns nonāk situācijā Nr. 3)

Paskaidrojiet bērnam, ka diennakts tumšajā laikā gājējiem gan ārpus apdzīvotām vietām, gan arī apdzīvotās vietās, piemēram, neapgaismotos vai nevienmērīgi apgaismotos ceļu vai ielu posmos, jābūt tērptiem atstarojošā vestē vai apģērbā, kurā iestrādāti gaismu atstarojošie elementi. Papildu drošībai rokā var turēt iedegtu lukturīti. Gaismu atstarojošie elementi palīdz autovadītājiem savlaicīgi pamanīt gājējus un velosipēdistus.

Pastāstiet bērnam, ka par ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu un gājēju pienākumu nepildīšanu ir paredzēta administratīvā atbildība – brīdinājums vai naudas sods.

2.

Sivēns un Lācis ir uzvilkuši vestes un nonāk līdz ceļam. Abi draugi nevar izlemt, pa kuru ceļa pusi iet. Palidzi viņiem izlemt!

A – Iet pretim automašīnu braukšanas virzienam (Sivēns nonāk situācijā Nr. 4)

Pajautājiert bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbildžu variantu. Paslavējiert par to! Pastāstiet bērnam, ka gājējiem ārpus apdzīvotām vietām jāpārvietojas pa brauktuves malu vai ceļa nomali pretim transportlīdzekļu braukšanas virzienam (pa ceļa kreiso pusi), lai labāk redzētu tuvojošos transportlīdzekļus un varētu paviszities tuvāk ceļa malai.

B – Iet automašīnu braukšanas virzienā (Sivēns nonāk situācijā Nr. 5)

Paskaidrojiet bērnam, ka, ievērojot ceļu satiksmes noteikumus, gājējiem ārpus apdzīvotām vietām jāpārvietojas pa brauktuves malu vai ceļa nomali pretim transportlīdzekļu braukšanas virzienam (pa ceļa kreiso pusi). Tā ejot, gājējs labi redz tuvojošos transportlīdzekļus un var paviszities tuvāk ceļa malai.

Pastāstiet bērnam, ka par ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu un gājēju pienākumu nepildīšanu ir paredzēta administratīvā atbildība – brīdinājums vai naudas sods.

3.

Uz ceļa ir intensīva satiksme. Autovadītājiem ir grūti pamanīt Sivēnu un Lāci. Viņiem paliek bail iet gar ceļa malu, tādēļ nekas cits neatliek kā brist pa slapjo plāvu uz autobusa pieturu. Briert Lācis ierauga brūklenes, novirzās no taciņas un iestieg purvā. Ko darīt Sivēnam?

A – Zvanīt vecākiem (Sivēns nonāk strupceļā)

Paskaidrojiet bērnam, ka viņam obligāti jāiegaumē vecāku tālruņa numuri, tomēr vienmēr ir jāizvērtē arī situācija un jāapdomā, vai konkrētajā gadījumā vecāki var ātri sniegt palīdzību. Pastāstiet bērnam, ka viņam ir jāzina no galvas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tālruņa numurs – 112 – un jebkurā bīstamā vai nelaimes situācijā nekavējoties jāsauc glābēji.

B – Zvanīt glābšanas dienestam pa tālruni 112 (Sivēns nonāk situācijā Nr. 4)

Pajautājiert bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbildžu variantu. Paslavējiert par to! Pastāstiet bērnam, kā pareizi ziņot par nelaimes gadījumu.

Piezvanot glābšanas dienestam:

- 1) jānosauč notikuma vietas adrese, ja precīza adrese nav zināma, jāraksturo notikuma vieta;
- 2) jāizstāsta, kas noticis;
- 3) jānosauč savs vārds, uzvārds un tālrunis, lai nepieciešamības gadījumā glābšanas dienesta darbinieki var sazināties;
- 4) jāpastāsta, kādā stāvoklī atrodas cietušie;
- 5) jāseko tālākiem operatora norādījumiem.

C – Mēģināt glābt Lāci pašam (Sivēns nonāk strupceļā)

Paskaidrojiet bērnam, ka nekādā gadījumā pašā spēkiem nedrīkst mēģināt glābt cilvēku, kas iestidzis purvā vai slikt. Sliēcēja vai iestigušā glābšana var apdraudēt pašu glābēju, tādēļ vienmēr pirms došanās glābt ir jāizvērtē situācija, kā arī savas spējas. Izskaidrojiet bērnam, ka sliēcēju var glābt tikai cilvēks, kurš pārzina paņēmienus, kā pareizi satvert un izvilkst krastā cietušo. Izstāstiet bērnam, ka visdrošāk ir glābt no krasta, sliktstojājam vai iestigušājam pametot virvi vai kādu garu apģērba gabalu. Noder arī peldoši priekšmeti, kuri var palīdzēt noturēties, līdz ierodas glābēji.

Pastāstiet bērnam, ka viņam ir jāzina no galvas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta

tālruņa numurs – 112 – un jebkurā bīstamā vai nelaimes situācijā nekavējoties jāsauca glābēji. Izsaucot glābējus, pēc iespējas precīzāk jānorāda nelaimes vietas koordinātes, kā arī jāsagaida glābēji un jāparāda cietušā atrašanās vieta.

4.

Sivēns un Lācis nonāk autobusa pieturā un iekāpj autobusā. Aizmugurējā sēdekli sēž Pile ar Pilēnu. Lācis ir iesnauadies, bet Sivēns ierauga, ka Pile sit Pilēnu. Sivēns nevar saprast, kā rīkoties. Palidzi viņam izlemt!

A – Sūtīt Lāci glābt Pilēnu (Sivēns nonāk strupceļā)

Paskaidrojiet bērnam, ka palīdzēt apkārtējiem cilvēkiem un pārtraukt vardarbību ir katra cilvēka pienākums, bet bērns nekādā gadījumā pats nedrīkst iesaistīties konfliktos uz ielas vai sabiedriskajā transportā, jo tas var apdraudēt viņa paša dzīvību un veselību.

B – Pastāstīt kādam pieaugušajam (Sivēns nonāk situācijā Nr. 6)

Pajautājiet bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbilžu variantu. Paslavējiet par to!

5.

Automašīnas, katru reizi negaidīti pabraucot garām, biedē Lāci un Sivēnu. Viņi sāk iet lēnāk un nokavē autobusu. Pieturā jāgaida nākamais autobuss. Kamēr viņi gaida autobusu, pienāk klāt Vāvere un piedāvā draugiem mazas rozā tabletītes, lai ceļš līdz pilsētai jautrāks. Kā rīkoties draugiem?

A – Pamēģināt tabletītes (Sivēns nonāk strupceļā)

Izskaidrojiet bērnam, ka nekādā gadījumā nedrīkst mēģināt pagaršot nezināmas tabletes, ko piedāvā svešinieks vai arī pazīstams cilvēks. Nezināmas tabletes var saturēt narkotiskās, psihotropās, halucinogēnās vai miegu izraisošās vielas, kuras var nopietni apdraudēt bērna veselību, dzīvību, psiholoģisko un emocionālo stāvokli. Izstāstiet bērnam, kādas briesmas var piedzīvot pēc nezināmu vielu lietošanas (piemēram, bērnam var atņemt viņam piederošas mantas, bērnu var nolaupīt, aizvest nezināmā vietā u. c.). Izskaidrojiet bērnam, ka par narkotisko vai psihotropo vielu iegādāšanos un glabāšanu ir paredzēta administratīvā atbildība – brīdinājums vai naudas sods – vai kriminālatbildība – brīvības atņemšana.

B – Atteikties, sakot „nē” (Sivēns nonāk situācijā Nr. 6)

Pajautājiet bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbilžu variantu. Paslavējiet par to! Izskaidrojiet bērnam, ka viņam nav jāpiekrīt svešinieka piedāvājumam kaut ko iedzert vai pagaršot tikai tāpēc vien, lai svešinieku neaizvainotu. Pastāstiet bērnam, ka viņam jāiemēcās pateikt stingru „nē”, ja kāds uzmācīgi kaut ko piedāvā. Vienmēr ir jāpadomā par sekām!

6.

Sivēns un Lācis ir atbraukuši uz pilsētu un izkāpj no autobusa. Lācis piedāvā Sivēnam aiziet uz interneta kafejnīcu, kas atrodas ielas pretējā pusē. Tuvumā nav gājēju pārejas, un Lācis mudina Sivēnu turpat pārsīkriet pāri ceļam. Sivēns nevar izlemt, vai šķērsot ceļu neatļautā vietā. Ko viņam darīt?

A – Kopā ar Lāci skriet pāri ceļam (Sivēns nonāk strupceļā)

Paskaidrojiet bērnam, ka nav jāriskē ar savu dzīvību pāris ietaupītu minūšu dēļ, šķērsojot brauktuvi neatļautā vietā. Izstāstiet, ka tas ir aizliegts un var apdraudēt bērna dzīvību un veselību. Izskaidrojiet bērnam, ka šķērsot ielu drīkst tikai tam paredzētās vietās pie luksofora

zaļā signāla vai pa virszemes vai pazemes gājēju pāreju.

Pastāstiet, ka par ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu un gājēju pienākumu nepildīšanu ir paredzēta administratīvā atbildība – brīdinājums vai naudas sods.

B – Pārliedzināt Lāci sameklēt gājēju pāreju (Sivēns nonāk situācijā Nr. 7)

Pajautājiet bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbildi variantu. Paslavējiet par to! Izstāstiet bērnam, kā pareizi šķērsot brauktuvi pa gājēju pāreju, kur satiksme netiek regulēta ar luksoforu:

- 1) jāpārliedzinās par savu drošību;
- 2) jānovērtē attālums līdz transportlīdzekļiem;
- 3) jānovērtē to braukšanas ātrums un jāpārliedzinās par drošību;
- 4) jāpaskatās pa kreisi un pa labi, vēlreiz pa kreisi – tikai tad var sākt kustību līdz ielas vidum;
- 5) ielas vidū jāapstājas, jāpaskatās pa labi, pa kreisi, tad atkal pa labi, un tikai tad var pabeigt kustību.

7.

Sivēns un Lācis pienāk pie gājēju pārejas. Viņi nevar saprast, kā pareizāk šķērsot ceļu. Palīdz viņiem izlemt!

A – Paskatīties pa kreisi, pa labi, tad vēlreiz pa kreisi, pārliedzināties, ka nav automašīnu, un iet pāri (Sivēns nonāk situācijā Nr. 8)

Pajautājiet bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbildi variantu. Paslavējiet par to!

B – Paskatīties pa labi, pa kreisi, pārliedzināties, ka nav automašīnu, un iet pāri (Sivēns nonāk strupceļā)

Izstāstiet bērnam, kā pareizi šķērsot brauktuvi pa gājēju pāreju, kur satiksme netiek regulēta ar luksoforu:

- 1) jāpārliedzinās par savu drošību;
- 2) jānovērtē attālums līdz transportlīdzekļiem;
- 3) jānovērtē to braukšanas ātrums un jāpārliedzinās par drošību;
- 4) jāpaskatās pa kreisi un pa labi, tad vēlreiz pa kreisi – tikai tad var sākt kustību līdz ielas vidum;
- 5) ielas vidū jāapstājas, jāpaskatās pa labi, pa kreisi, tad atkal pa labi, un tikai tad var pabeigt kustību.

C – Neskatoties ne pa labi, ne pa kreisi, iet pāri ceļam (Sivēns nonāk strupceļā)

Paskaidrojiet bērnam, ka uz ielas vienmēr jābūt ļoti uzmanīgam un piesardzīgam.

Izstāstiet bērnam, kā pareizi šķērsot brauktuvi pa gājēju pāreju, kur satiksme netiek regulēta ar luksoforu:

- 1) jāpārliedzinās par savu drošību;
- 2) jānovērtē attālums līdz transportlīdzekļiem;
- 3) jānovērtē to braukšanas ātrums un jāpārliedzinās par drošību;
- 4) jāpaskatās pa kreisi un pa labi, vēlreiz pa kreisi – tikai tad var sākt kustību līdz ielas vidum;
- 5) ielas vidū jāapstājas, jāpaskatās pa labi, pa kreisi, tad atkal pa labi, un tikai tad var pabeigt kustību.

8.

**Sivēns un Lācis aiziet uz interneta kafejnīcu. Lācis piedāvā Sivēnam izveidot profilu sociālajā tīklā. Palidzi Sivēnam izlemt, kādu informāciju norādīt profilā!
(Vārdu, uzvārdu / Dzimšanas gadu / Dzimumu / Telefona numuru / Adresi)**

A – Ja bērns izvēlas norādīt tikai vārdu, uzvārdu, dzimšanas gadu un dzimumu, tad viņš ir izvēlējis pareizos lauciņus, ko aizpildīt. Bērns jāpaslavē par izvēlētajām atbildēm un jāpajautā, kādēļ viņš neaizpildīja pārējos lauciņus.

B – Ja bērns izvēlas norādīt telefona numuru, adresi, skolu un klasi, tad ir jāpajautā, kādēļ viņš izvēlējās minēt attiecīgo informāciju. Bēnam ir jāpaskaidro, ka, publicējot savu telefona numuru, adresi, skolu un klasi, viņš dod iespēju potenciālajam varmākam uzdoties par bērna klasesbiedru vai paziņu un iegūt papildinformāciju, ko viņš varētu izmantot savā labā.

(Sivēns nonāk situācijā Nr. 9)

9.

Lācis iesaka Sivēnam izveidot fotogaleriju. Palidzi Sivēnam izlemt, kuras fotogrāfijas ievietot profilā!

(Fotogrāfijas ar draugiem, kuri nav devuši savu piekrišanu fotogrāfiju ievietošanai / Fotogrāfijas, kur Sivēns ir bez drēbēm / Fotogrāfijas, kur Sivēns brauc ar velosipēdu / Sivēna portretu / Fotogrāfijas no Lāča dzimšanas dienas)

A – Līdzīgi kā iepriekšējā situācijā bēnam nevajadzētu izvēlēties ievietot personiska rakstura fotogrāfijas, kurās redzamas dažādas viņam piederošas mantas u. c. Ja bērns izvēlas ievietot Sivēna pašportretu, tad bērns jāuzslavē un jāpajautā, kādēļ viņš nevēlējās ievietot citas fotogrāfijas.

B – Ja bērns izvēlas ievietot personiska rakstura fotogrāfijas, paskaidrojiet, ka tas var pievērst potenciālā varmākas uzmanību. Šajā gadījumā bērns varētu apdraudēt sevi un sniegt varmākam papildinformāciju par draugiem, par personiskajām mantām un interesēm, jo varmāka to var izmantot savā labā, lai iegūtu bērna uzticību.

(Sivēns nonāk situācijā Nr. 10)

10.

Sivēns saņem vēstuli no nepazīstama Truša. Trusis raksta, ka Sivēnam ir ļoti skaista profila fotogrāfija, un vaicā, kā viņam iet. Palidzi Sivēnam izlemt, ko darīt ar vēstuli!

A – Ignorēt vēstuli (Sivēns nonāk situācijā Nr. 11)

Pajautājiet bēnam, kāpēc viņš nolēma nepievērst uzmanību vēstulei un izvēlējās tieši šo (pareizo) atbildžu variantu. Paslavējiet par to!

B – Atbildēt uz vēstuli (Sivēns nonāk situācijā Nr. 12)

Paskaidrojiet bēnam, ka internetā nevajadzētu kontaktēties ar nepazīstamiem cilvēkiem, jo nekad nevar zināt, kas slēpjas datora otrā pusē. Interneta vidē jebkurš var izlikties par kādu citu personu, tēlot, ka ir ļoti laipns un ka vēlas būt tikai draugs. Nepazīstamiem cilvēkiem interneta vidē nevar uzticēties!

11.

Sivēns pamana, ka kāds ir uzrakstījis aizskarošu komentāru par viņa fotogrāfiju un nosaucis viņu par muļķa cūku. Sivēns ir bēdīgs un nevar izlemt, kā rīkoties. Palīdz viņam izlemt!

A – Nobloķēt lietotāju, kurš izteica komentāru (Sivēns nonāk situācijā Nr. 13)

Ja bērns izvēlas bloķēt lietotāju, kurš ir ierakstījis komentāru, viņš rīkojas pareizi. Bērnam jāpajautā, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo atbildi, jāuzslavē un jānodod tālāk pie nākamās situācijas.

B – Atbildēt uz komentāru (Sivēns nonāk strupceļā)

Paskaidrojiet bērnam, ka tā ir visnepareizākā izvēle šajā situācijā, jo, atbildot uz negatīvo komentāru, tas var veicināt emocionālo vardarbību. Atbilde uz negatīvo komentāru sagādā prieku otram personai, jo tā saprot, ka šādi var pievērst attiecīgās personas uzmanību, un rada vēlmi turpināt rakstīt šāda veida aizskarošus komentārus. Nekad nevajag iesaistīties negatīvu komentāru apmaiņā ar kādu personu!

C – Pateikt vecākiem, ka viņu aizvainoja (Sivēns nonāk situācijā Nr. 13)

Ja bērns izvēlas pateikt vecākiem, ka viņu aizvainoja, viņš arī rīkojas pareizi. Bērnam ir jāpajautā, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo atbildi, jāuzslavē un jānodod tālāk pie nākamās situācijas.

12.

Sivēns sarakstās ar nepazīstamo Trusi. Trusis ierosina, ka viņš varētu pievienoties Sivēnam un Lācim un doties kopā uz kino. Trusis piedāvā, ka viņš arī varētu nopirkt Sivēnam un Lācim popkornu un kino biļetes. Sivēns nevar izlemt, vai satikties ar Trusi un iet uz kino kopā. Palīdz viņam izlemt!

A – Iet uz kino ar Trusi kopā (Sivēns nonāk strupceļā)

Paskaidrojiet bērnam, ka viņš nedrīkst satikties ar nepazīstamu personu, jo šī persona var tikai izlikties par draugu. Satiekot nepazīstamu personu, bērns riskē ar savu dzīvību, jo šī persona var būt varmāka, kas vēlas bērnu nolaupīt. Bērnam ir jāpaskaidro, ka šādās situācijās vajag atteikties no piedāvājumiem, lai cik tie attiecīgajā brīdī nešķistu pievilcīgi, jo iznākums ir neparedzams.

B – Atteikties no Truša piedāvājuma un iet uz kino tikai ar Lāci (Sivēns nonāk situācijā Nr. 13)

Pajautājiet bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo atbildi. Uzslavējiet bērnu par pareizi izdarītu izvēli un dodieties tālāk uz nākamo situāciju!

13.

Sivēns un Lācis iet uz kino. Abi nonāk lielā ceļu krustojumā. Luksoforā deg sarkanā gaisma, un jāgaida vēl 60 sekundes, lai varētu šķērsot ielu, bet Lācis ir nepacietīgs. Lācis saka, ka jāskrien pāri, jo automašīnas tāpat nebrauc. Palīdz izlemt Sivēnam, ko darīt!

A – Skriet pāri pie sarkanās gaismas (Sivēns nonāk strupceļā)

Paskaidrojiet bērnam, ka nav jāriskē ar savu dzīvību pāris minūšu dēļ, šķērsojot brauktuvi pie sarkanās gaismas. Izstāstiet, ka tas ir aizliegts un var apdraudēt bērna dzīvību un veselību. Paskaidrojiet bērnam, ka šķērsot ielu drīkst tikai pie luksofora zaļās gaismas un arī tad ir svarīgi pārliecināties par savu drošību.

Pastāstiet bērnam, ka par ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu un gājēju pienākumu nepildīšanu ir paredzēta administratīvā atbildība – brīdinājums vai naudas sods.

B – Sagaidīt, kamēr iedegas zaļā gaisma, un tad šķērsot ielu (Sivēns nonāk situācijā Nr. 14)

Pajautājiet bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbilžu variantu. Paslavējiet par to! Paskaidrojiet bērnam, ka pat tad, ja luksoforā deg zaļā gaisma, ir jābūt uzmanīgam un piesardzīgam – vienmēr jāpaskatās uz abām pusēm, jāpārliedzinās par savu drošību, un tikai tad var iet pāri ielai.

Pastāstiet bērnam, ka Latvijā ir operatīvie transportlīdzekļi (VP, VUGD, NMPD, „Latvijas gāze”), kuriem ir atļauts braukt pie sarkanās gaismas (ja ir iedegtas mirgojošas zilas bākugunis un ieslēgts speciāls skaņas signāls). Paskaidrojiet, ka šāds transportlīdzeklis vienmēr ir jāpalaiž.

14.

Sivēns telefonā pēta karti, meklējot kino. Kamēr Sivēns pēta karti, pienāk trīs Vilki. Vilki Sivēnam prasa aizdot telefonu, lai viņi varētu piezvanīt, jo Vilkiem esot izlādējušies telefoni. Palidzi Sivēnam izlemt, vai aizdot Vilkiem telefonu!

A – Aizdot telefonu Vilkiem (Sivēns nonāk strupcēlā)

Izskaidrojiet bērnam, ka palīdzēt cilvēkiem ir labi, bet vienmēr ir jāuzmanās. Ar svešiniekiem drošāk ir neiesaistīties nekādās sarunās – uz ielas ir daudz pieaugušo cilvēku, kuri būs gatavi palīdzēt un aizdos mobilo telefonu.

Pastāstiet bērnam, ka viņam jāiemācās pateikt stingru „nē”, ja kāds uzmācīgi kaut ko prasa. Izskaidrojiet, ja kāds ar varu cenšas atņemt bērnam piederošas mantas (mobilo telefonu, naudas maku), draud un uzvedas vardarbīgi, mantu labāk atdot, jo dzīvība un veselība ir dārgāka par jebkādu mantu.

Paskaidrojiet bērnam, ka viņam ir jāiegaumē Valsts policijas palīdzības numurs 110 un arī vecāku tālruņa numuri, lai jebkurā situācijā varētu piezvanīt un palūgt palīdzību vai izstāstīt notiekošo.

B – Nedot telefonu Vilkiem (Sivēns nonāk situācijā Nr. 15)

Pajautājiet bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbilžu variantu. Paslavējiet par to! Izskaidrojiet bērnam, ka viņam nav jādod svešiniekam savs telefons vai citas savas mantas tikai tāpēc vien, lai svešinieku neaizvainotu vai nesadusmotu.

Pastāstiet bērnam, ka viņam jāiemācās pateikt stingru „nē”, ja kāds uzmācīgi kaut ko prasa. Vienmēr ir jāpadomā par sekām!

15.

Lai nonāktu kino, Sivēnam un Lācim jāiet pa tuneli. Tuneli stāv bariņš Žurku. Žurkas pipē un piedāvā uzpipēt arī Lācim. Žurkas saka, ka pilsētā visi pipē un tas ir forši. Lācis izrāda interesi par pipēšanu. Ko darīt Sivēnam?

A – Atrunāt Lāci (Sivēns nonāk situācijā Nr. 16)

Pajautājiet bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbilžu variantu. Paslavējiet par to! Izskaidrojiet bērnam, ka nekādā gadījumā nedrīkst mēģināt pipēt nezināmas vielas, ko piedāvā svešinieks vai arī pazīstams cilvēks, jo tas var apdraudēt bērna dzīvību, veselību, psiholoģisko un emocionālo stāvokli.

B – Uzpīpēt ar Lāci un Žurkām kopā (Sivēns nonāk strupceļā)

Izskaidrojiet bērnam, ka nekādā gadījumā nedrīkst mēģināt pīpēt nezināmas vielas, ko piedāvā svešinieks vai arī pazīstams cilvēks, jo tas var apdraudēt bērna dzīvību, veselību, psiholoģisko un emocionālo stāvokli. Paskaidrojiet bērnam, ka nezināmi maisījumi vai cigaretes var saturēt narkotiskās, psihotropās, halucinogēnās vai miegu izraisošās vielas un tas var nopietni apdraudēt veselību un dzīvību. Izstāstiet, kādas briesmas var piedzīvot bērns pēc nezināmu vielu lietošanas vai pīpēšanas (piemēram, bērnam var atņemt viņam piederošās mantas, bērnu var nolaupīt, aizvest nezināmā vietā u. c.).

Izskaidrojiet bērnam, ka par narkotisko vai psihotropo vielu iegādāšanos un glabāšanu ir paredzēta administratīvā atbildība – brīdinājums vai naudas sods – un kriminālatbildība – brīvības atņemšana.

Pastāstiet bērnam, ka Latvijā aizliegts pirkt tabakas izstrādājumus personām, kuras jaunākas par 18 gadiem.

16.

Sivēns un Lācis priecīgi nonāk kino. Abi stāv rindā, lai nopirktu kinobiļetes. Stāvot rindā, Sivēns netišām pagrūž Mežacūku. Mežacūka kļūst agresīva un pagrūž Sivēnu tā, ka viņš nokrīt zemē. Ko darīt Sivēnam?

A – Lūgt, lai draugs Lācis viņu aizstāv (Sivēns nonāk strupceļā)

Paskaidrojiet bērnam, ka nekādā gadījumā nevajag iesaistīties konfliktā ar svešiem cilvēkiem pašam, kā arī lūgt drauga palīdzību, jo tas var apdraudēt abu dzīvību un veselību.

Ja situācija kļūst draudīga un nekontrolējama, vienmēr ir jālūdz palīdzība pieaugušajiem (piemēram, apsardzes darbiniekiem, veikala darbiniekiem, garāmgājējiem).

Izskaidrojiet bērnam, ka viņam ir jāiegaumē Valsts policijas palīdzības numurs 110 un arī vecāku tālruņa numuri, lai jebkurā situācijā varētu piezvanīt un palūgt palīdzību vai izstāstīt notiekošo.

B – Iesaistīties konfliktā pašam (Sivēns nonāk strupceļā)

Ja situācija kļūst draudīga un nekontrolējama, vienmēr ir jālūdz palīdzība pieaugušajiem (piemēram, apsardzes darbiniekiem, veikala darbiniekiem, garāmgājējiem).

Izskaidrojiet bērnam, ka viņam ir jāiegaumē Valsts policijas palīdzības numurs 110 un arī vecāku tālruņa numuri, lai jebkurā situācijā varētu piezvanīt un palūgt palīdzību vai izstāstīt notiekošo.

C – Izvairīties no konflikta un pasaukt apsargu (Sivēns nonāk galamērķī)

Pajautājiet bērnam, kāpēc viņš izvēlējās tieši šo (pareizo) atbildi variantu. Paslavējiet par to!

Galamērķis ir sasniegts, un abi draugi ir veiksmīgi nokļuvuši kino. Tur viņi mēlojas ar saldu popkornu, dzer limonādi un skatās jaunāko filmu.

Spēles tēli (no kreisās puses)

Žurka

Pīle

Pīlīte

Vilks

Lācis

Sivēns

Mežacūka

Trusis

Vāvere

Drošu ceļojumu!